

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT ALPOLGÁRMESTERE

Készült a 2022. december 7. napján tartandó képviselő-testületi ülésre

Készítette: Görbe László állattartási és mezőgazdasági ügyintéző és Ádám Attila István főkertész

Tárgy: Javaslat a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló rendelet megalkotására

Tisztelt Képviselő-testület!

Nemzeti Hitvallásunk szellemében járunk el, amikor kerületünk, a Kertváros fás szárú növényeinek védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló új rendelet megalkotására teszünk javaslatot:

Vállaljuk, hogy (...) a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

A fák és a cserjék városi, természetes környezetünk alapvető elemei, az ezeket érintő szabályozás (jelen rendelet-tervezet) elvi alapja az Alaptörvény XXI. cikkében is rögzített:

„(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt - törvényben meghatározottak szerint - helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.”

A természetes környezet megóvása alapvető emberi érdek és kötelesség, települési szinten is szükséges annak szabályozása, illetve a szabályozás folyamatos felülvizsgálata.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: környezet védelméről szóló törvény) 46. § (1) bekezdés c) pontja alapján: *„a környezetvédelmi feladatok megoldására az önkormányzat rendeletet bocsát ki.”*

A fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló szabályokat jelenleg Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló 20/2017. (IX. 26.) önkormányzati rendelete tartalmazza.

Új rendelet alkotását elsősorban az utóbbi években tapasztalható társadalmi-, éghajlati és gazdasági változások, továbbá a jelenleg hatályos rendelet gyakorlati alkalmazása során felmerült tapasztalatok teszik szükségessé:

A lakosság egyre nagyobb része fedezi fel újra a zöldfelületek adta szolgáltatásokat, és a mai felgyorsult életvitel természetes részévé válik a zöldfelületek gyakori használata sport- és egyéb rekreációs célra. Ezzel együtt a zöldfelületek védelme is egyre nagyobb hangsúlyt kap, növekszik az igény a minőségét illetően, valamint növekedni látszik a felelősségvállalás mértéke a fás-szárú növények iránt.

A 2022-es év sajnálatos módon, de bizonyítja, hogy a szélsőséges éghajlati körülmények, esetünkben a hosszú, forró és aszályos nyári időszak és a nagy erejű viharok miatt szükséges szakmai korrekciókat alkalmazni a fás szárú növények védelme érdekében.

Ezen korrekciókat is tartalmazza többek között az új rendelet tervezete:

A fapótlásoknál a törékeny, rövid tenyészidejű (korán vágásérett) fűz és nyár fajokat más elbírálás illeti, mint a hosszútávon fenntartható fajok egyedeit.

Kivágásuk esetén a pótlás számításánál a törzsátmérő 50%-át kell figyelembe venni, valamint fapótlási kötelezettségi eljárás keretében ezek használata tilos.

Az egyre terjedő, inváziós természetű fajok egyedei is külön elbírálásban részesülnek: kivágásuk esetén egy fa/egy fa a pótlás mértéke.

A rendelet-tervezet értelmében a nem közterületi fapótlási eljárásból származó közterületi ültetések (zöldsáv) biztonságos eredése érdekében az ültetést és a gondozást zöldterület kezelői besorolású cégekkel kell végeztetni, valamint a pótlási kötelezettség keretében a kiültetett növényanyag származását igazoló számlát be kell mutatni a hatóság felé.

A növényválasztás leegyszerűsítése érdekében a 4. függelékben közzé tesszük több mint 100 féle fafaját, a kiültetésre elsősorban javasolt őshonos fajok és változataik egyedi jelzésével.

A kiültetett fák méretét a jelenlegi 6 cm törzsátmérő helyett 4 cm törzsátmérőben javasoljuk meghatározni, mivel az ilyen egyedek még könnyebben alkalmazkodnak a városi környezethez, illetve mert a nagyobb méretű növények beszerzése nehezebben biztosítható.

A fa és cserjepótlások – pénzbeli megváltás esetére meghatározott – költségét szükséges korrigálni a jelenlegi 45 000 Ft/fa és 12 000 Ft/m² cserjefelület összegekről a következők szerint: 60 000 Ft/fa és 18 000 Ft/m² cserjefelület.

Nem közterületi ingatlanon történő fakivágás esetén a tulajdonos gondoskodik az eljáró hatóság által elkészített, laminált kivitelű fakivágási engedély kivonatnak az utcafronti kerítésen való elhelyezéséről, ezzel bizonyítván a beavatkozás törvényes mivoltát.

A nem közterületi ingatlanon végzett pótlásnál cserjék alkalmazása is megengedett. Egy fa pótlását a jelenlegi rendelet szerint 4 db 40-60 cm-es konténeres cserjével lehet kiváltani. A 4 db cserje lombfelülete nem egyezik meg egy fa lombfelületével, ezért javasoljuk, hogy 16 db 60-80 cm-es konténeres, elsősorban őshonos (a felsorolás szerinti fajok) vagy más nagyobb méretű cserje fajok egyedeivel lehessen az ilyen kiváltást végezni.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 17. §-ában foglalt előzetes hatásvizsgálat összefoglalása:

A végrehajtás feltételei:

A rendelet-tervezet az Önkormányzat számára minimális többletfeladatot jelent.

A társadalmi hatások összefoglalása:

A rendelet-tervezet a kerület közigazgatási területén szabályozott keretek közé szorítja a fakivágásokat, mely maga után vonja a pótlási kötelezettséget, megőrizve a faállomány nagyságát. Az indokolatlan fakivágások megakadályozása a jövő generációt is szolgálja.

Társadalmi költségek:

A rendelet-tervezet a társadalom számára további költséget nem jelent.

Költségvetési hatások:

A rendelet-tervezet biztosítja, hogy a kivágott faegyedek pótlása az egyed kertészeti értékének figyelembe vételével történjen, így a kerület faállománya hosszabb távon is fennmaradjon.

Egészségügyi hatások:

A rendelet-tervezetben foglaltak végrehajtásának következtében a levegőminőséggel együtt a lakosság egészsége is javul.

Környezeti hatások:

A faállomány fenntartása, esetleges növelése kedvezően befolyásolja a kerület levegőminőségét és hőháztartását, emellett a városkép javulása is várható.

A rendelet-tervezetet első olvasatban 2022. október 19. napján a képviselő-testület megtárgyalta.

A környezet védelméről szóló törvény 48. § (3) bekezdése értelmében: *„a települési önkormányzat, környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre meg kell küldeni. A környezetvédelmi igazgatási szerv, szakmai véleményéről 30 napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.”*

E rendelkezésnek megfelelően a rendelet-tervezet a fent említett szerveknek megküldésre került.

A Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának szakmai véleménye 2022. november 7. napján érkezett meg hivatalunkhoz (2. sz. melléklet).

A képviselő-testületi ülésen elhangzott és a környezetvédelmi igazgatási szerv által megfogalmazott szakmailag elfogadható javaslatok a rendelet-tervezetbe beépítésre kerültek (1. sz. melléklet).

A Pest Megyei Kormányhivatal szakigazgatási szerve a rendelet-tervezet 5. § (2) bekezdésének felülvizsgálatát javasolja, mivel véleménye szerint e rendelkezés hatásköri összeütközést tartalmaz:

„5. § ... (2) Nem közterületi ingatlanon álló fa esetén a polgármester a fás szárú növényrel rendelkezni jogosultat a fás szárú növény kivágására kötelezi, ha a fás szárú növény az élet- vagy vagyonszükségletet veszélyeztet, és e veszély másként nem hárítható el.”

A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 4. § (2) bekezdése és 5. § (4) bekezdése értelmében:

„4. § ... (2) A használó köteles gondoskodni az ingatlanán lévő fás szárú növények emberi életet, egészségét veszélyeztető részeinek eltávolításáról.

5. § ... (4) Az érintett földrészlet fekvése szerinti települési önkormányzat (fővárosban a kerületi önkormányzat) jegyzője, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző (a továbbiakban: jegyző) a használót az (1)–(3) bekezdésben és a 4. §-ban meghatározott fenntartási és kezelési feladatok, továbbá a 2. § szerinti telepítési előírások teljesítésére kötelezheti.”

Tekintettel arra, hogy a rendelet-tervezet alapján a polgármester a fás szárú növény kivágására kötelez, a jegyző pedig – a Korm. rendelet értelmében – fenntartási, kezelési, karbantartási feladatokra, álláspontunk szerint hatásköri összeütközés nem áll fenn.

Fenti véleményünket a Budapest Főváros Kormányhivatala Hatósági és Oktatási Főosztálya is megerősítette.

A további javaslatok, vélemények áttekintését tartalmazó – a főkertész állásfoglalását is rögzítő – szakmai összefoglalót a 3. sz. melléklet tartalmazza.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet a rendelet megalkotására!

RENDELETI JAVASLAT: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló .../2022. (.....) önkormányzati rendeletét.

(Elfogadása minősített szótöbbséget igényel az SZMSZ 18. § (2) bekezdés a) pontja alapján)

Kelt: Budapest, időbélyegző szerint

Szász József
alpolgármester

Törvényességi szempontból megfelelő:

dr. Csomor Ervin
jegyző

Melléletek:

1. sz. a fás szárú növények védelméről, kivágásáról és pótlásáról szóló rendelet-tervezet
2. sz. Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának szakmai véleménye (PE-06/KFT/34288-2/2022.)
3. sz. Szakmai vélemény összefoglaló

Tárgyalásra illetékes bizottságok:

Környezet- és Klímavédelmi Bizottság
Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottság